

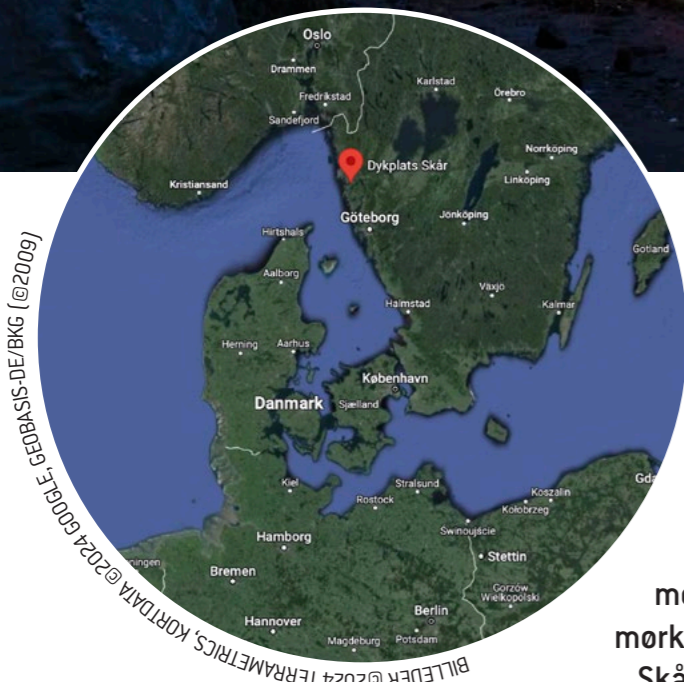

Natdyk ved Skår i

Gullmarsfjorden

Tekst og fotos: Susanne Paulsen

Natdykket er prikken over i'et på mange dykkerlokaliteter. Dyrene kommer frem fra deres skjulesteder, og lampens lyskegle vrirler med liv. Om efteråret bliver det tidligt mørkt. Det er der, mulighederne byder sig til.

Nu er det omsider efterår, hvor mørket indfinder sig tidligt. Klokken er blot kvart over fire da står vi ude på dykkerstedet og samler dykkergrejet i skumringen. Når mørket først begynder at falde på, går det hurtigt, så vi forbereder det meste og vænner os langsomt til mørket, der begynder at omslutte os. Skår ligger helt i læ, og skyerne gør novemberaftenen mild og behagelig. Vi har hængt et par baglygter på taget af bilen og bruger pandelamper som ekstra hjælp. Kameraerne står klar i vandkanten. Når vi tager udstyret på, kan vi på afstand se, hvordan Lysekil oplyser himlen som et andet nordlys. Færgerne, der sejler på fjorden, ligner små forlystelsesparker, der passerer forbi.

Vandet føles behageligt og skinner let af morild. Vi bryder overfladen kl. 16.51, går lige ned i bugten, glider hen over sandet, fortsætter gennem ålegræsset og følger kablet ud over det lille drop-off, der starter på 9 meters dybde. Vandet er stadig lidt brunt efter den regn, der har været tidligere på måneden, men sigtbarheden er helt ok.

Ud på den bløde bund går det. Vi går først lige ud til den maksimale dybde og drejer derefter til højre mod væggen. I første omgang leder vi selvfølgelig efter blæksprutter. Det er her om natten, at de er aktive og lettere at finde. Man ser dem ofte sidde i venteposition på bunden med øjne på størrelse med underkopper og alle ti arme strakt ud foran sig. De er ikke store, ikke mere end otte centimeter, men når man først

Kameragrejet er gjort klar og stillet ud ved vandkanten (øverst til venstre). Rejen graver hurtigt et hul (øverst til højre), stikker hovedet ned og gemmer sig (herover). En søanemone på en ålegræsstængel på lavt vand i bugten (fornige opslag).

har set en, ved man, hvad man skal kigge efter. Vi svømmer langsomt, tæt på bunden og fejer med lysene i brede halvcirkler foran os.

Der er masser af dyreliv. Krebs, krabber, fladfisk, små torsk, rejer, skægtorsk og knude. Rejerne lyser op

med deres røde øjne, der ligner knapenålshoveder. De springer rundt om os, og vi er nu helt omgivet af røde øjne, hvor end vi lyser. Jeg lægger mig forsigtigt ned på bunden. Man skal helt tæt på for at få et godt billede af en reje. Jeg sniger mig langsomt op til et par

røde øjne. Jeg har slukket hovedlyset, men ladet fokuslyset være svagt tændt. Rejen sidder på bunden og kigger rakt på mig. Flot reje. Bare lidt tættere på. Jeg fokuserer og trykker på aftrækkeren. Rejen hopper og dykker så med hovedet først ned i den bløde bund og begynder at grave med sine små reje-ben. Den ser utrolig sjov ud. Jeg når at tage et par billeder. Så er den pludselig forsvundet ned i bunden, den gravende reje. Den bliver formentlig der, indtil den besværlige dykker med kamerablitzene er forsvundet, tror jeg og svømmer videre.

Jeg ser Glen fire-fem meter under

mig, mens han fejer med lyset hen over bunden. Ingen blæksprutter endnu. Et krebsdyr er ude og røre sig. I stedet for at trække sig tilbage til sit hjemlige hul, når jeg lyser på den, hvilket er den mest almindelige adfærd, kommer den imod mig i en sådan fart, at jeg knap nok kan nå at fotografere den, før den er klinet til linsen. Da den forsvinder under mig, svømmer jeg hurtigt væk med en fornemmelse af, at den hænger fast i mit ben, men det er formentlig bare min fantasi.

Ved væggen sker det endelig. Lige ved kanten af klippen skræmmer jeg en blæksprutte, som hurtigt svømmer

En svømmende blæksprutte skifter farve (til venstre). Når blæksprutten svømmer frit, kan man indfange hele dens skønhed og få en flot baggrund, når man fotograferer den. Tag det roligt, og undgå hastværk (øverst til højre). Det er sådan, man ofte ser blæksprutter på natdyk. Det er et nysgerrigt kræ. Hvis du er forsigtig, sidder den måske bare og betragter dig med sine store øjne (herover).

væk. Jeg kigger mig omkring, men ser i stedet en anden lille fyr ligge på bunden og kigge på mig med sine hundehvalpeøjne. Glens kamera blinker. Han har fanget den flygtende blæksprutte, og jeg koncentrerer mig nu fuldt ud om den, der ligger foran mig. Der er vi så. To fotografer, der løber om kap på bunden af Gullmarn, indtil dyndet sniger sig ind, og vi må give op.

Tilfredse får vi pulsen ned, gør ok-tegn og fortsætter langs væggen, mens vi begynder at søge opad. Da vi når 20 meter, vender vi om og søger tilbage. Vi er oppe på 20-meter-plateauet. Her er fyldt med mindre og større sten i et stort område og altid masser af liv. Dødmanshånd koraller i forskellige farver vifter på klipperne, og der er alt fra almindelige søpindsvin, snegle og

THE
TEC
DRY
SUIT
RS-351

Ice-cold
passion

Go on a journey of discovery in cold waters and experience optimal freedom of movement and maximum comfort with the RS premium drysuits.

High-quality 350g/m² ripstop material with double ripstop zones for extreme robustness / premium TiZip zipper / high-performance, easily adjustable inlet and outlet valves / upgradeable with electrically heated underwear / variable and compatible Molle fastening system for two leg pockets / HP bottleneck cuffs made of high-strength latex on the wrists / 3mm neoprene neck cuff and 7mm neoprene hood with air outlet system for maximum comfort / 3mm boots with ankle straps and fin strap stoppers and a protective but very flexible sole / women's and men's models in two colors

designed
engineered
in germany

We love communities
f @ X v y d in
DYNAMICNORD.COM

SeaLife®

SportDiver®
Underwater Smartphone Housing

- For iPhone® & Android™
- Dual Leak Alarms
- Color Correction Filter Included
- Bluetooth® Wireless Technology
- Depth Rated to 130ft / 40m
- Use with Sea Dragon lighting

SeaLifeCameras Instagram SeaLifeCameras
www.SeaLife-Cameras.com

Nærkontakt med hummer (øverst til venstre). Den tigerstribede reje er ofte meget nysgerrig. Den er let at genkende på sine gule og blå stribede ben (øverst til højre). Multe i dagdrag (til venstre). Multe i natdrag (nederst).

blåmuslinger til krabber og hummere.

Hummeren er et mærkeligt dyr. Hvis man lægger sig lige uden for hummerhullet og lyser lidt, varer det ikke længe, før husets ejer kommer ud og vifter med sine tentakler for at se, om der er noget interessant at sætte klørerne i. Så skal man være klar med kameraet. Man har bare et kort øjeblik, før hummeren mister interessen, trækker sig tilbage og venter på noget mere interessant. Det er stort set umuligt at lokke den ud igen, medmindre man er udstyret med en stor portion tålmodighed og måske en åbnet musling eller to.

Blødbundsområdet mellem væggene er som regel hjemsted for alt fra swimbaits og forskellige typer nålefisk til guldfisk og blæksprutter. Vi fortsætter vores søgen efter blæksprutter, men har tilsyneladende fået vores ration for i dag. Vi har nu dykket i en time og bevæger os op

til plateauet over drop-off'et. Her, på ni meters dybde, finder vi en lejlighedsvis efterårsgæst, en multe iført natkjole. Om dagen er multen lys med en rød stribe på tværs af kroppen og har en karakteristisk rygfinne med en bred sort stribe.

Om dagen er den meget hurtig og aktiv og støvsuger bunden med sine skæggede tænder på jagt efter spiselige bunddyr. Den er følgelig også meget svær at fotografere, da den fiser rundt som et elektrisk piskeris langs bunden. Om natten klæder den sig i en natkjole, den får røde pletter på kroppen, og striben forsvinder. Så kan man nogle gange finde den liggende helt stille og med øjne, der virker helt usynlige. Så er den lettere at fotografere, men til gengæld ser den ofte helt død ud. I dag finder jeg en multe, som lidt modvilligt vågner op af sin dvale og bevæger sig lidt, da jeg begynder at

fotografere den.

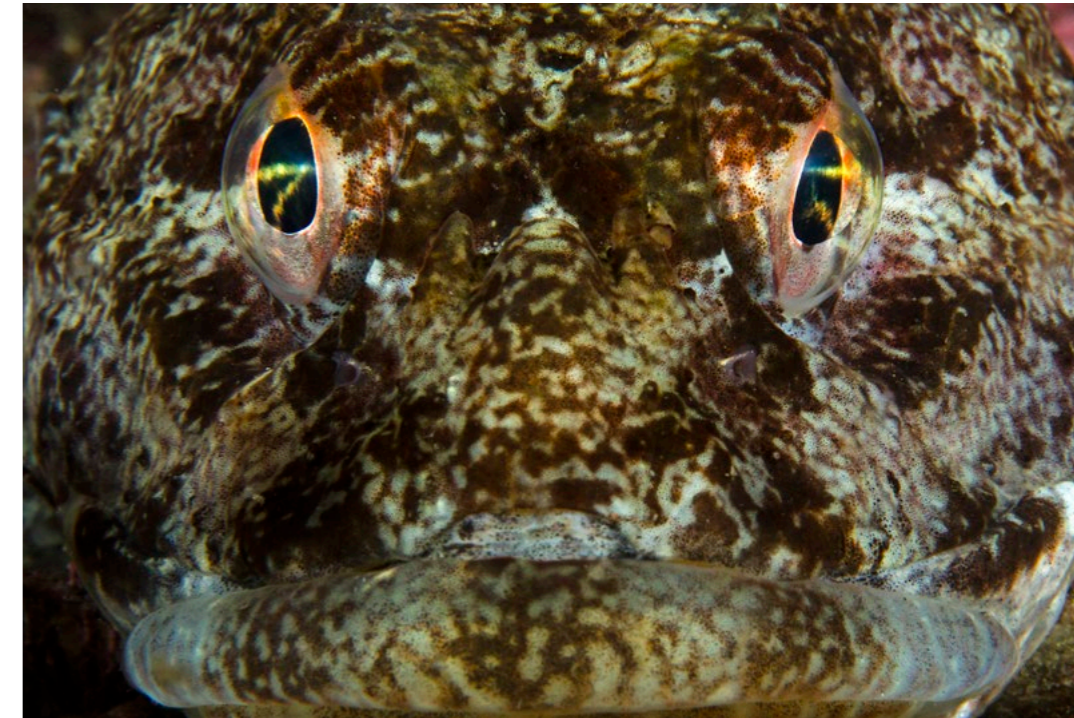
Vi kommer tilbage til kablet og følger det op til ålegræsset. Her, på tre-fire meters dybde, følger vi bare bundens hældning til stranden og går op, hvor vi gik ind. Vi stopper lidt i ålegræsset, hvor både fisk og andre dyr gemmer sig. Takket være edderkoppekrabbers knaldrøde natøjne opdager vi den i dag. Den er ellers både godt camoufleret og lille. Desuden er det svært at få et billede af den blandt den skov af ålegræs, som man skal sno sig igennem og samtidig forsøge ikke at forstyrre krabben eller ødelægge udsigten. Sådan går det. Som sædvanlig. Jeg kan ikke helt få det til at lykkes i dag. Heller ikke i dag. Jeg nøjes med et billede af en ålegræsrose. I det mindste sidder den stille.

Da vi er oppe, føles det som midt om natten, selv om klokken kun er lidt over seks. Efter en time og 20 minutter

Skumring ved Skår (til venstre). Ulke er tålmodige fisk, der ikke har noget imod at blive fotograferet (nedenfor). Kort over Skår (nederst).

i vandet er vi lidt forfrosne på trods af en dejlig vandtemperatur på ni grader på det laveste. Det er dejligt oppe på land, og Skår er lige så rolig som tidligere i dag, så vi får hurtigt varmen igen. Et varmt måltid senere glæder jeg mig allerede til næste gang.

Dykkerstedet

Skår ligger på sydsiden af Gullmarn lige ved siden af færgeterminalen. Det er en offentlig strand med en lille parkeringsplads og et torkloset. Der er en grillplads. Hvis du kommer fra

Udevalla, skal du køre ad vej 161 mod Lysekil og dreje til venstre lige før færgeindgangen. Følg derefter vejen og drej til højre ved den lille campingplads. Parker på parkeringspladsen over bådehuset. Fra Lysekil drejer du til højre ved den første afkørsel, når du er kommet af færgen.

Dykket

1: Gå ned i bugten (1). Følg den bløde bund til faldet fra ni meter til 15 meter. Under væggen kan du gå lige ud på den bløde bund. Hvis du derefter drejer til højre, kommer du til sidst til den store

væg, eller du kan følge væggen til højre. Når den slutter, vil der være et lille stykke med blød bund, før den næste væg (3) begynder.

2: Svøm i overfladen et kort stykke til den første odde (2). Du kan normalt gå på bunden næsten hele vejen. Følg bunden ud til et drop-off fra 10 meter til 18-20 meter, og følg den valgte dybde til højre. Du passerer et lille område med blød bund og kommer derefter til en større væg (3). Den store væg går i etaper ned til 50+. Du finder

et plateau med klipper på 20 meters dybde, og nedenunder er der en varieret væg med slugter med blød bund, sprækker, klipper og hylde.

3: Hvis du vil gå direkte ud på den store væg, kan du enten overfladesvømme derud eller gå med udstyret på stien på land. Hvis du går ind fra land og vil op på plateauet, skal du følge væggen til højre uden at slippe den. Hvis du går for meget ligeud, rammer du væggen meget sent, da den går skarpt og lidt fladt til højre ned til plateauet herfra.

Opstigningspunktet: På vejen tilbage er der meget at opdage både på drop-off-væggen uden for bugten, på kanten af den og på det bløde bundplateau ovenover. Tag dig tid til at stoppe op og kigge. Du kan se kablet fra cirka fire meters dybde

lige uden for bådehuset. Det fortsætter derefter ud i bugten og går ned langs muren til 15 meters dybde. På vejen tilbage skal du holde øje med kablet og følge det opad, så du ender direkte ved opstigningspunktet.

Jomfruhummer ved sit redehul (øverst til venstre). Jomfruhummer er ude på en nattevandring (nederst til venstre). Den kommer imod mig så hurtigt, at jeg knap nok når at fotografere den, før den er klistret til linsen (nederst til højre). Stor taskekrabbe på jagt (ovenfor).

4: Hvis du svømmer for langt på vej tilbage, slutter væggen, og du ender inde i bugten. Den er kendetegnet ved en meget flad, lavvandet og kedelig blød bund (har jeg hørt, hrm), og der er ingen steder at komme i land her, så det er bare at svømme/dykke tilbage. Til navigationskurser er område 4 fremragende, da det er meget fladt, og det ikke er farligt at svømme lidt forkert.

Om sommeren er dette område normalt fuldt af badegæster og også en del dykkere. Der er selvfølgelig også en del bådtrafik, så skub til en bøje, hvis du skal ud i åbent vand.

Om vinteren er det et af de dykkersteder, der næsten altid er åbent, hvis der er is i bugterne længere inde i Gullmarn.

Færgerne på tværs af fjorden sejler hvert 20. minut og kan tydeligt høres, når man dykker.

Det er et varieret dykkersted, der passer til alle, fra begyndere til tekniske dykkere. Her er ingen afstrømning af regnvand/sediment, hvilket kan gøre forholdene bedre end andre steder længere inde i fjorden, hvis det har regnet meget. Bunden er heller ikke så let at støve af som længere inde i fjorden, og området bruges derfor ofte til kursusdyk. Området mellem punkt 1 og 2 er særligt velegnet til øvelser, da plateauet, der slutter på ni til ti meters dybde, er relativt fladt.

Affald tages med hjem.

Susanne Paulsen er teknisk dykker, undervandsfotograf og dykkerskribent med base i Sverige. Sammen med sin mand, Glen, driver hun Team Paulsen AB, et dykker- og Poseidon rebreather-center i Gullmarn. Besøg: teampaulsen.se